

U ovoj knjizi je možda sve izmišljeno.

Slavimir Futro Devet

■ Laguna ■

Lubenica

Ilustracija:
Bratislav
Milenković

Dva puta sam se rodio. Svog drugog rođenja se sećam. Imam devet godina. Svuda oko mene je beskonačna tama. Ništa ne osećam, samo plutam. Ne znam šta je gore, a šta dole. Ništa se ne vidi, ne čuje, niti bilo šta miriše. Nemam vazduha. Moram da izađem odavde kako znam i umem. U daljini ugledam tačkicu svetlosti prema kojoj mahnito zaplivam mlatarajući rukama i nogama po praznoj tami. Lagan sam, neiskusni i spor. Što se više približavam izvoru svetlosti veća je panika da neću stići na vreme. Odjednom, izvor svetlosti počinje da se razdvaja na dva dela. Oba proporcionalno rastu dok im se približavam. Rastem i ja, u borbi za vazduh, sve dok se oba izvora svetlosti ne poklope sa mojim očima. Tada, u poslednjem trenutku, duboko udahnem svoju prvu porciju vazduha, drugi put.

Slika koju vidim leluja se, mutna je i nekako pogrešno okrenuta. Shvatam da imam telo koje se sastoji od nekoliko delova: jedne glave, dve ruke, dve noge i trupa koji sve to povezuje. Osećam da ležim postrance i da gledam troduplu sliku neke građevine od čije šarene fasade mi se vrti u glavi. Ne znam gde sam, ali to je manji problem. Ne znam ko sam.

Zažmurim ponovo. Tražim odgovor nazad u tami. U daljini, potmulo, javljaju se prvi zvuci. Iza

sebe čujem duboko brujanje saobraćaja, a sa strane, visoke tonove cike i vriske nejasnih dečjih glasova od kojih mi je, takođe, muka. Kada ponovo otvorim oči, pokušam da podignem glavu i usmerim pogled prema tim nepodnošljivim pištavim zvucima. Momentalno se isповraćam. Dva zajapurena dečaka pritrčavaju privučena mojim očajničkim riganjem. Jedan je niži, a drugi je debeljuca sa fudbalskom loptom pod miškom.

Niži kaže:

– Dobro je! Živ si! Idemo kući.

Kažu mi da je niži moj mlađi brat i da se zove Vlada, a da je debeljuca, naravno, Buca, komšija iz našeg ulaza i Vladin najbolji drug. Nemam kud nego da im verujem. Ta dva šestogodišnjaka moraju nekako da me odvedu do kuće koja je, kažu, udaljena oko kilometar. To je za njih pretežak zadatak. Nose me, svaki sa po jedne strane, pridržavajući me ispod miške. To rade s teškom mukom pa, svaki put kada se isповraćam po ulici, pravimo pauzu od desetak minuta. Treba nam sat vremena do kuće.

Dok se mučimo da stignemo, ispričaju mi da smo igrali fudbal kod glavnog ulaza u Ledenu dvoranu „Pionir”. Tu, odmah pored, postoje nekakve stepenice od dvadesetak metara na čijem vrhu su njih dvojica dočekivali loptu koju sam im ja lansirao iz podnožja. To smo ponavljali bezbroj puta jer su se oni oduševljavali kako jako mogu da šutnem. U žaru te fudbalske borbe sa stepeništem, zanesen sopstvenom važnošću u očima klinaca, nisam primetio zaleđenu baricu na koju sam, eto, stao levom nogom zamahnuvši desnom

iz sve snage. Umesto da lansiram loptu nazad na vrh stepeništa, lansirao sam samog sebe u vazduh i svom težinom dočekaao se pravo na potiljak. Kažu da se čuo tup bogat zvuk, kao kad baciš lubenicu sa terase dole na ulicu, samo što se ova lubenica nije raspala u paramparčad, već je ostala čitava, sa posledicama unutra.

Ko zna koliko sam bio u nesvesti. Vlada i Buca, zbunjeni klinici, stavili su me na klupu pored i nastavili da igraju fudbal. Slično su uradili i kada smo neka-ko došli kući. Posadili su me na trosed u dnevnoj sobi i otišli da se igraju u kuhinji.

Kad popodne kući dođe neka žena, kažu mi da je to moja majka. Marija. Pošto joj prepričaju šta se dogodilo, ona me hitno, taksijem, odveze u Institut za majku i dete u Zemunu, gde mi ustanove težak potres mozga sa posledicom – trajni gubitak pamćenja.

Marija je bila jako uplašena i ljuta. Plakala je sve vreme. Kada smo došli kući, meni i bratu Vladi rekla je:

– O ovome nećemo pričati Bogdanu.

Bogdan je, kažu, moj otac.

Ničega se ne sećam pre svoje devete godine.

Baš ničega.

Tada sam počeo da crtam.

11.000 metara

Ilustracija:
Darko
Miladinović

Zovem se Sava. Sava Nikolić. Kako mislite niste čuli za mene? Ja sam najnagrađivaniji dizajner sa ovih prostora. Imam nekoliko stotina svetskih, regionalnih i domaćih nagrada i priznanja. Često sam u novinama i na televiziji. Moji projekti su deo kolekcija najvažnijih svetskih muzeja. O mom radu je pisano u najznačajnijim knjigama i dizajnerskim publikacijama. Ubeđen sam da sam neverovatan. Zovu me majstorom vizuelnog driblinga na malom prostoru. Ne mogu da verujem da niste čuli za mene! Imam trideset devet godina i upravo letim u Njujork da primim *Global*, najveću dizajnersku nagradu na planeti, za 2008. godinu.

Ali postoji jedna mala prepreka. Mrzim avione. Ne znam zašto, ali ih, jednostavno, ne podnosim. Zato u njih nikada ne ulazim trezan. Idealna mera za interkontinentalne letove je jedna flaša kvalitetne votke pre aerodroma, par pilula za spavanje posle polovanja i par šampanjaca pred sletanje. Tako je i ovog puta. S tim što je votka najskuplja koja može da se nabavi, s obzirom na planetarnu važnost nagrade koju idem. Ja sam, naime, iz Beograda, glavnog grada jedne evropske zemlje koja je nekada, kada sam se ja rodio, bila poprilično velika, ali se pod pritiskom istorijskih događaja, provučena kroz centrifugu raz-

noraznih svetskih i nacionalnih interesa smanjila, skupila i skvrčila, i sada traži sebe, baš kao i ja. Iako ja sada mislim da znam ko sam – ja sam onaj koji ide da, ispred nosa najvećim dizajnerima sveta, otme najprestižniju nagradu, na njihovom terenu, u centru sveta, u Njujorku.

Prvi put idem u Ameriku. Let je direktan i traje devet sati. Flašu votke sam popio kod kuće i radost se pretvara u euforiju dok avion uzleće sa beogradskog aerodroma ostavljajući za sobom dvomilionski grad u jutarnjoj izmaglici. Sedim, kao što sam i tražio, pored prozora. Popio sam par tableta za spavanje i svakog časa očekujem da njihovo dejstvo u kombinaciji sa votkicom skрати let od devet sati na samo nekoliko nesvesnih trenutaka. Međutim, ili su lekovi bajati ili je stepen euforije zbog nagrade ogroman, nikako ne mogu da zaspim.

Sada smo na predviđenih deset hiljada metara. Sve što mogu je da čekam da mi se svest umiri i pusti me da spavam. Gledam po avionu, mnogima su već klonule glave. Mora da su primenili isti recept kao i ja. Pored mene, u rukama starijeg uglađenog gospodina, očigledno germanskog porekla, ugledam svoju ogromnu fotografiju preko cele strane u reviji naše avio-kompanije. Iz džepa sedišta ispred izvadim svoj primerak revije, pronađem intervju i počnem da ga čitam praveći se da nije reč o meni. Iznenađen, smeškam se i oduševljavam sopstvenim izjavama koje, kao, vidim prvi put. Votka se pobrinula da mi nije nimalo dosadno sa samim sobom. Uznemiren mojim prenatlaženim reakcijama, gospodin pored mene po-

gleda me popreko istovremeno shvatajući da čita baš moj intervju. Nasmejemo se obojica glasno. Dobro je sve.

Kad pogledam kroz prozor, očekujem da letimo preko alpskog planinskog masiva, ali Alpi se ne vide. Prekriva ih debeo tepih oblaka koji se protežu unedogled. Evo me na jedanaest hiljada metara, praktično iznad svih koje znam, iznad majke, oca i brata, sa kojima godinama ne razgovaram. Otišao sam od kuće, iz malog dvosobnog stana u Cvijićevoj, kad sam imao devetnaest godina. Sada, dvadeset godina kasnije, na vrhu sam života koji mi je poznat. A dole, ispod guste penaste kore od oblaka, nalazi se prvih devet godina mog života o kojima ne znam ništa. Znam da postoje, ali ih nema ni u sećanju ni u srcu ni u duši.

Od svog drugog rođenja, ubeđen sam da sam usvojen. Tako se i ponašam. Ne volim nikoga, osim Olge. Posle gubitka pamćenja u devetoj godini pronašao sam se u crtanju. Crtao sam sve što stavim ispred sebe. Jabuku, vazu, svećnjak, čašu, bokal, upaljač, naočare. Kao da crtanjem želim da svet oko sebe vratim nazad u sećanje i tako oživim izgubljene godine. Crtao sam, kao opsednut, ponekada i dvanaest sati odjednom. Uglavnom sam ćutao. I crtao.

Zaspao sam pored prozora u biznis klasi gledajući oblake iznad Evrope. Probudio sam se kada je avion spustio točkove. Neposredno ispod, vidim nepregledan niz oblakodera na Menhetnu. Stigao sam u Njujork.

